

**Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка**

Кафедра теорії та методики фізичного виховання

РОБОЧА ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка

спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура)

освітньо-професійна програма Середня освіта (Фізична культура).
Спортивно-масова робота

Кременець 2023

Голуб В.А., Трифонюк В.М. Навчально-педагогічна практика: робоча програма для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура).
Кременець, 2023. 18 с.

Розробник:

Голуб В.А., кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання

Трифонюк В.М., керівник практики академії, старший викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичного виховання

Протокол № 1 від 30 серпня 2023 року

Завідувач кафедри

доц. Віктор Голуб

Опис виробничої (педагогічної) практики в загальноосвітніх навчальних закладах, закладах фахової передвищої освіти, закладах вищої освіти

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 18	Магістр	Семестр	
Загальна кількість годин – 540		1-й (4 тижд. в ЗЗСО)	1-й (3 тижд. в ЗЗСО)
		2-й (4 тижд. в ЗФПО)	2-й (3 тижд. в ЗФПО)
		3-й (4 тижд. в ЗВО)	3-й (3 тижд. в ЗВО)
		540 год.	540 год.
		Вид контролю: диференційований залік	

1. Мета виробничої (педагогічної) практики

Практика є частиною системи професійної підготовки спеціалістів з фізичної культури. Вона дає можливість поєднати теоретичні знання, набуті студентами під час навчання у ЗВО та їх практичну діяльність з виконанням обов'язків викладача фізичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах.

Діяльність студентів під час проходження практики є аналогом професійної роботи викладача, адекватна змісту і структурі педагогічної діяльності, організовується в реальних умовах загальноосвітніх навчальних закладів. Вона характеризується тим же розмаїттям стосунків (з учнями, батьками) і функцій, що й діяльність викладача, тому ця практика повинна ґрунтуватися на професійних знаннях, спиратися на певний теоретичний фундамент.

Основною *метою* практики є:

- підготовка до самостійного і творчого виконання основних професійно-педагогічних функцій викладача фізичного виховання у реальному навчально-виховному процесі;
- формування професійних і психологічних якостей особистості майбутнього спеціаліста з фізичної культури відповідно до сучасних вимог щодо працівників сфери педагогічної діяльності;
- формування інтересу у студентів до обраної професії, забезпечення її конкурентоздатності на ринку праці та мобільності, перспектив її кар'єрного зростання впродовж життя.

2. Передумови для проходження практики:

1. На основі вивчення курсів «Теорія і практика навчання та виховання», «Професійна майстерність викладача фізичного виховання» продовжити ознайомлення магістрів з системою виховної діяльності загальноосвітнього

навчального закладу, розвинути уміння проведення різноманітних форм виховної роботи.

2. Тісний міждисциплінарний зв'язок психології вищої школи з практикою у загальноосвітньому навчальному закладі, закладі фахової передвищої освіти та закладі вищої освіти дає можливість магістрам за допомогою психологічних методів вивчити пізнавальну діяльність учнів та студентів дає загальні орієнтири для аналізу учнівської групи та студентської групи, визначення етапів її розвитку, забезпечення умов ефективності педагогічного спілкування і взаємин з викладачами.

3. Знання роботи фізіологічних систем організму людини дає можливість магістрам спланувати фізичне навантаження на уроках фізичного виховання в період проходження виробничої практики, проведення секційного заняття чи змагання, правильно будувати масові заняття фізичною культурою з метою зміцнення здоров'я та підвищення працездатності.

4. Визначення та запровадження наукових принципів, засобів формування мотиваційних стимулів у різних верств населення до зміцнення здоров'я засобами фізичної культури і спорту, розробка фізкультурно-оздоровчих програм для різних вікових груп населення, запровадження системи соціологічних досліджень серед різних груп населення – всі ці знання для магістрів дає «Теорія і методика фізичного виховання», «Методика викладання фізичного виховання у закладах вищої освіти», «Теорія фізичної культури, фізичного виховання різних груп населення», які вони використовують для підготовки та проведення уроків фізичного виховання у закладах професійно-технічної освіти, ліцеях, коледжах, закладах вищої освіти під час проходження виробничої практики.

3. Результати проходження виробничої (педагогічної)

Знання	ЗК 1. Здатність навчатися протягом усього життя в контексті	ПРН 6. Володіє навичками аналізу систематизації та оцінки передового педагогічного досвіду фізичного виховання студентів для
---------------	--	---

	неперервної фахової підготовки, вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень з високим рівнем самостійності.	подальшого використання на практиці його найкращих напрацювань і основних концепцій, включаючи можливість бути наставником молодших колег у вдосконаленні викладацької майстерності.
	ЗК 2. Здатність виявляти широке коло проблем, ставити мету та обирати ефективні шляхи її досягнення шляхом розуміння їх функціональних основ та використання як теоретичних, так і експериментальних методів.	Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий <i>(розповідь, пояснення, вказівки, демонстрація, роздатковий матеріал)</i> Методи оцінювання: усне опитування, письмове опитування, практична перевірка, <i>(заліковий урок, оцінка практичного завдання)</i>
	ЗК 5. Здатність проявляти психолого-педагогічні вміння.	
	ФК 1. Здатність формувати розуміння теоретико-методичних основ фізичного виховання, технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури.	
	ФК 6. Здатність до аналізу, систематизації та оцінки передового педагогічного	

	досвіду фізичного виховання студентів для подальшого використання на практиці його найкращих напрацювань і основних концепцій, включаючи можливість бути наставником молодших колег у вдосконаленні викладацької майстерності.	
Уміння	ЗК 3. Здатність здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації (у т.ч. за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій), необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного та особистісного розвитку.	ПРН 11. Володіє різноманітними методичними прийомами, що активізують пізнавальну діяльність учнів. Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, прооблемного викладення, частково-пошуковий (<i>розповідь, пояснення, вказівки, демонстрація</i>) Методи оцінювання: усне опитування, письмове опитування, практична перевірка, презентація результатів виконаних завдань (<i>оцінка практичного завдання, перевірка звітної документації</i>) ПРН 3. Володіє сучасними методами та інноваційними освітніми технологіями для формування професійно важливих фізичних і психофізичних якостей у представників різних спеціальностей та реалізації професійно орієнтованої моделі організації фізичного виховання учнів. Методи навчання:
	ФК 3. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології у фізичному вихованні для формування професійно важливих фізичних і психофізичних якостей у представників різних спеціальностей для	

	реалізації професійно орієнтованої моделі організації фізичного виховання учнів та студентів.	пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий (пояснення, дискусії, фото-і кіно-демонстрація, демонстрація таблиць, схем)
	ФК 4. Здатність оцінювати зміни функціонального стану учнів та студентів в процесі фізичного виховання.	Методи оцінювання: усне опитування, письмове опитування, проблемного викладення, презентації результатів виконаних завдань (дискусія, , презентації, спостереження, самоспостереження, узагальнення незалежних характеристик)
	ФК 5. Здатність до виконання посадових обов'язків викладача, володіння педагогічним тактом та високими моральними якостями, здатність застосовувати сучасні методики і освітні технології з метою забезпечення якості навчально-виховного процесу у закладах середньої та вищої освіти.	ПРН 4. Володіє сучасними методами оцінювання змін функціонального стану людини в процесі занять з фізичного виховання. Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий (розповідь, пояснення, вказівки, демонстрація, роздатковий матеріал) Методи оцінювання: усне опитування, письмове опитування, практична перевірка, (усне опитування, аналіз, оцінка практичного завдання)
	ФК 8. Здатність організовувати спортивно-масові заходи для досягнення нормального рівня здоров'я, оптимального фізичного стану та кондицій осіб різного віку (у тому числі з відхиленнями стану	ПРН 5. Демонструє знання методики підготовки і проведення лекцій та практичних занять, організації самостійної і роботи студентів, сучасної системи оцінювання їх знань, педагогічний такт і, як результат, вміння виконувати посадові обов'язки викладача. Методи навчання:

	здоров`я).	пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладення, частково-пошуковий (<i>розповідь, пояснення, вказівки, демонстрація, роздатковий матеріал</i>) Методи оцінювання: усне опитування, письмове опитування, практична перевірка, (<i>усне опитування, аналіз, оцінка практичного завдання</i>) ПРН 7. Вміє організовувати процес фізичного виховання відповідно Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, підбирати адекватні засоби та форми занять з учнівською молоддю відповідно до вікових, статевих, морфофункціональних показників учнів і рівня їх підготовленості, конструювати і виявляти оптимальні методи навчально-виховної, фізкультурно-оздоровчої роботи з учнями в умовах освітніх закладів. Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий (<i>розповідь, пояснення, бесіда, демонстрація, роздатковий матеріал</i>) Методи оцінювання: усне опитування, практична перевірка, (<i>оцінка практичного завдання</i>)
Комунікація	ЗК 7. Здатність ефективно формувати комунікативну стратегію, мати навички роботи в	ПРН 12. Вміє розробляти перспективні та оперативні плани й програми шкільних спортивних гуртків та секцій у ЗВО. Методи навчання: пояснювально-ілюстративний,

	команді, цінувати та толерантно сприймати різноманітність думок та мультикультурність.	репродуктивний, прооблемного викладення, частково-пошуковий (<i>розповідь, пояснення, вказівки, демонстрація</i>) Методи оцінювання: усне опитування, письмове опитування, практична перевірка, презентація
Автономія та відповідальність	ЗК 1. Здатність навчатися протягом усього життя в контексті неперервної фахової підготовки, вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень з високим рівнем самостійності.	

4. Критерії оцінювання результатів практики

Основними вимогами якісного оцінювання виробничої педагогічної практики студентів є критерії комплексного оцінювання базових дисциплін освітнього рівня «Магістр»:

- 1) повнота та якість виконання плану практики;
- 2) ставлення до професійної діяльності (творчий підхід до виконання завдань, прагнення оволодіти професійними вміннями та навичками, рівень активності, самостійності, стиль взаємовідносин);
- 3) повнота та правильність оформлення звітної документації;
- 4) характеристика та оцінка діяльності безпосереднім керівником практики;
- 5) сукупність нових знань, умінь та навичок, отриманих магістром під час проходження практики та відображених у звітній документації.

На захисті методист надає словесну характеристику магістру про рішення завдань та сумлінне ставлення до практики.

Відповідно до характеристики методиста, якості оформлення поданих документів, представлення презентації, змістовності відповідей на запитання членів комісії визначається **підсумкова оцінка** діяльності магістра-практиканта.

Кількість балів	Критерії оцінювання результатів навчання
90-100	Оцінка «відмінно». Магістр володіє сучасними методами та інноваційними технологіями для формування професійно важливих фізичних і психофізичних якостей у представників різних спеціальностей та реалізації професійно орієнтованої моделі організації фізичного виховання учнів. Студент має системні знання, виявляє здатність приймати творчі рішення, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання, підвищувати рівень умінь і навичок, що дає змогу показувати вправи на рівні вище середньої межі високого нормативу. Вільно володіє програмним матеріалом з фізичної культури ЗЗСО, ЗФПО, ЗВО. Уроки та заняття фізичної культури проводить на високому професійному рівні. Документація складена без помилок. Всі вимоги щодо практики виконані у повному обсязі. На захист представлені доповідь та презентація.
82-89	Оцінка «добре». Студент володіє узагальненими знаннями з практики, вільно висловлює власні думки, визначає програму особистої пізнавальної діяльності без допомоги викладача, знаходить джерела інформації та використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань виробничої практики. Показує вправи на рівні середньої межі високого нормативу.

	Володіє програмним матеріалом з фізичної культури ЗЗСО, ЗФПО, ЗВО. Уроки та заняття з фізичної культури проводить на середньому рівні. Документація складена у повному обсязі, але допущені незначні помилки у заповненні документів планування. На захист представлені доповідь та презентація.
74-81	Оцінка «добре». Студент володіє глибокими, міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях. Виявляє творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної пізнавальної діяльності, знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх при вирішенні поставлених завдань. Вільно володіє спортивною термінологією. Уроки та заняття фізичної культури проводить на достатньому рівні. Документація складена у повному обсязі. На захист представлені доповідь та презентація.
64-73	Оцінка «задовільно». Студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, за допомогою вчителя або викладача може його аналізувати, порівнювати та робити висновки, здатний виконувати технічноо правильно вправи під час проведення уроків з фізичної культури, володіє показом на рівні середньої нормативної вимоги. Уроки та заняття з фізичної культури проводить на рівні нижче за середній. Документація складена у повному обсязі з помилками при складанні планів-конспектів. На захист представлені доповідь та презентація.
60-63	Оцінка «задовільно». Студент знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворювати його не в повному обсязі. Студент здатний дати визначення понять, але допускає помилки. За допомогою викладача може відтворювати його

	значну частину. Рівень умінь і навичок дає змогу виконувати практичні дії на рівні межі нормативної вимоги. Документація складена не в повному обсязі. Допущені значні помилки у заповненні документів планування. На захист представлені доповідь та презентація.
35-59	Оцінка «незадовільно». Студент володіє навчальним матеріалом на дуже низькому рівні елементарного розпізнавання, володіє незначною частиною навчального матеріалу, здійснює зв'язок практики з теорією на дуже низькому рівні або ж за допомогою викладача фізичного виховання. Документація складена не в повному обсязі, допущені значні помилки при її заповненні. Не підготовлена презентація практики.
1-34	Оцінка «незадовільно». Студент володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів. Фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має поверхневі уявлення про об'єкт вивчення, виявляє здатність висловлювати думки на елементарному рівні. Здатен практичний матеріал програми з фізичної культури виконати за допомогою викладача, здійснює зв'язок практики з теорією на низькому рівні. Документація складена не в повному обсязі. Допущені значні помилки у заповненні документів планування. На захист не представлені доповідь та презентація.

Розподіл балів

Поточний контроль			Сума
Оцінка від бази практики	Оцінка від кафедри	Оцінка презентації результатів практики	100
30	45	25	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи) практики
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	
64-73	D	Задовільно
60-63	E	
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів практики

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів практики визначено:

1. Бесіду й опитування.
2. Перевірку розробок і матеріалів виробничої практики.
3. Спостереження й аналіз професійної діяльності студента.
4. Звіт про проходження практики.
5. Доповідь та презентацію результатів виробничої практики.

6. Організація та керівництво практикою

Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладається на ректорат академії. Керівник практики академії – здійснює загальну організацію практики та контроль за її проведенням в академії та підпорядкований ректору або проректору з навчальної роботи (відповідно до рішення керівника навчального закладу). Навчально-методичне керівництво і виконання програм практик забезпечує кафедра теорії та методики фізичного виховання. До керівництва виробничою практикою студентів залучається професорсько-викладацький склад кафедри теорії та методики фізичної виховання.

Методисти практики від кафедри організовують процес її проходження студентами, надають необхідну документацію, консультації, здійснюють

контроль практики, оформлення звітів студентами та приймають звітну документацію.

Керівник практики зобов'язаний: забезпечити проведення всіх організаційних заходів перед початком практики, узгодити з базами практики строки та порядок її проходження й обліковий склад студентів-практикантів; підготувати проект про направлення студентів на практику, в якому вказуються: місце проходження практики, прізвище, ім'я, по батькові студентів-практикантів, термін практики, дата захисту матеріалів практики, відповідальні методисти; - провести інструктаж про порядок проходження практики, ознайомити студентів з метою, завданнями, змістом, планом і календарним графіком практики; - видати студентам-практикантам необхідні документи для проходження практики (направлення, щоденник тощо); - ознайомити студентів із системою звітності з практики, порядком оформлення матеріалів практики; вести постійний контроль за проходженням практики; брати участь під час захисту матеріалів практики; підготувати письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо її поліпшення та відомість про підсумки практики студентів та доповідати про це на засіданні кафедри. Методисти мають такі обов'язки: у тісному контакті з керівником практики забезпечити високу якість її проходження згідно з робочою програмою; контролювати забезпечення нормальних умов праці і побуту студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки; систематично надавати допомогу студентам у вирішенні питань, що виникають під час проходження практики; здійснювати поточний контроль за роботою студентів-практикантів і дотриманням ними правил внутрішнього трудового розпорядку, охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії за місцем проходження практики; повідомляти дирекцію перевірити матеріали практики, підготовлені студентами за результатами її проходження, та оцінити їх; брати участь у роботі конференції під час захисту звітів про практику тощо.

Права та обов'язки студентів-практикантів. Студенти-практиканти зобов'язані: до початку практики одержати від керівника практики,

методистів робочу програму практики, консультації щодо оформлення всіх необхідних документів; своєчасно прибути на базу практики; у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників; вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії; нести відповідальність за виконану роботу; зібрати та опрацювати матеріали для написання звіту про проходження практики; своєчасно подати звітну документацію та захистити звіт про проходження практики.

7. Вимоги до баз практики

Практика студентів проводиться на заздалегідь визначених базах, що забезпечують виконання програми на високому професійному рівні.

Бази практик обираються на основі високих показників фізичної підготовленості учнів та студентів, особистісних якостей і професійної підготовки викладачів фізичного виховання та керівників фізичного виховання, а також за наявності відповідної матеріально-технічної бази.

Студенти можуть самостійно, з дозволу кафедри ТМФВ, підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання. У цьому випадку студент повинен подати на розгляд кафедри заяву для проходження практики та подання з базового закладу, в якому адміністрація бази практики гарантуватиме створення необхідних умов для виконання студентом програми практики.

Кожен вид практики триває 4 тижні. Протягом першого тижня студенти знайомляться з організаційною, навчально-методичною, спортивною і фізкультурно-оздоровчою та виховною роботою закладу. Перше заняття студенти спостерігають і виступають в ролі помічника, а з другого тижня – проводять самостійно. Починаючи з другого тижня виробничої практики студенти проводять заняття за розкладом, наперед готуючи плани-конспекти та іншу документацію. Кожен студент-практикант прикріплюється до однієї групи. Вся звітна документація ведеться відповідно до цієї групи.

8. Вимоги до змісту практик

Підготовка до проходження практик студентами проводиться

заздалегідь. Проведенню практик передують заходи: складаються списки ЗЗСО, ЗФПО, ЗВО де планується проходження практик, відношення до керівників із проханням прийняти студентів на практику, узгоджується термін проходження практик, розробляються атестаційні листи на кожного студента. За кожним закладом закріплюється методист з фаху, який надає студенту допомогу методичного характеру, організаційного характеру, контролює хід практики.

До початку практики проводиться настановча конференція.

9. Перелік залікової документації з виробничої педагогічної практики у ЗЗСО

За час практики у школі студент повинен:

1. Відвідати 6 уроків з фізичного виховання, написати аналіз спостережень;
2. Розробити розгорнуті плани-конспекти та провести:
 - 12 уроків фізичного виховання у 9-11 класах, 6 – залікових;
 - 2 секційних заняття, з них 1 – заліковий;
 - 1 позакласний захід з фаху;
3. Провести 2 виховних заходи у визначеному класі, 1 – заліковий;
4. Вивчити психологічні, вікові та індивідуальні особливості учнів закріпленого класу, написати психолого-педагогічні характеристики на клас.

Після закінчення практики студент повинен здати таку документацію:

1. Щоденник педагогічної практики з індивідуальним планом, обліком роботи, звітом, характеристикою роботи практиканта з оцінкою, з підписом і печаткою;
2. Конспекти уроків, виховного та позакласного заходів, секційного заняття, (з наочним матеріалом)
3. Психолого-педагогічні характеристики на клас.

10. Перелік залікової документації з виробничої педагогічної практики у ЗФПО та ЗВО

За час виробничої (педагогічної) практики студент повинен:

1. Відвідати 6 занять з фізичного виховання, написати аналіз спостережень (лекції, семінарсько-практичні або лабораторні заняття);
2. Розробити розгорнуті плани-конспекти та провести:
 - 3 лекції – 1 залікове;

- 6 семінарсько-практичних або лабораторних заняття – 3 залікових;
- провести змагання та секційне заняття;

3. Провести виховний захід у визначеній групі.

4. Вивчити психологічні, вікові та індивідуальні особливості студентів закріпленої групи, написати психолого-педагогічні характеристики на студента та групу.

Після закінчення практики студент повинен здати таку документацію:

1. Щоденник педагогічної практики з індивідуальним планом, обліком роботи, звітом, характеристикою роботи практиканта з оцінкою, з підписом і печаткою;
2. Конспекти залікових навчальних занять, виховного заходу (з наочним матеріалом), які затверджені викладачем закладу освіти (з оцінкою).
3. Психолого-педагогічну характеристику на групу